

РЕЦЕНЗІЯ НА РУКОПИС МОНОГРАФІЇ

«Національна економіка: теорія, методологія та сучасні тенденції»

Кухарської Н.О., Забарної Е.М., Задорожнюк Н.О.

Радикальні зміни, які відбуваються у способах організації та наборах суб'єктів національних економік під впливом процесів сучасного етапу глобалізації, мережевізації та діджиталізації економіки, потребують ґрунтовного науково-теоретичного осмислення. Важливо, щоб це осмислення відбувалося не лише на абстрактно-теоретичних рівнях, а й з урахуванням базису конкретних особливостей певних національних економік. Зокрема, особливостей економіки України.

Автори рецензованої монографії саме й ставлять перед собою важливе методологічне завдання – визначити сутність сучасних процесів, що відбуваються в національній економіці України, методологічні підходи до їх аналізу, і на цій основі окреслити напрями майбутніх трансформацій. Таке завдання видається вельми актуальним, а розв'язання його авторами монографії – практично цінним – як для поглиблення розуміння відповідних проблем у процесах викладання економічних дисциплін, так і як базис для розуміння економічних процесів при розробці відповідних державних політик. в процесі реалізації зазначеного завдання авторами проаналізовано та систематизовано підходи до розуміння сутності національної економіки, її структури та рушійних сил з позицій різних науково-теоретичних шкіл та течій (Глава 1), що дозволило застосувати методологічний плюралізм і у процесі аналізу розвитку національної економіки у сучасних соціально-економічних умовах (Глава 2). Опрацьовано також великі масиви статистичних даних, що дозволило надати загальну картину трансформації української економіки у період 1991 - 2018 рр., проілюструвати конкретні напрями трансформації, фактичну ситуацію економіки за напрямками, яка визначаються як пріоритети такої трансформації.

Наскрізним поняттям монографії є поняття трансформації національної економіки. Автори розглядають його в контексті новітньої економічної історії України, а також у розрізі важливих функціональних напрямів: підвищення конкурентоспроможності, активізації інвестиційної та інноваційної діяльності, впровадженн засад Індустрії 4.0 та діджиталізації національної економіки.

Слід відзначити оригінальну розробку авторами організаційно-економічного інструментарію активізації інвестиційного процесу. Імплементация цього інструментарію могла б сприяти підвищенню динаміки та удосконаленню структури

інвестицій в Україні. Важливим також є звернення авторів до таких складових інституційної організації національної економіки як кластери, інфраструктура інноваційної діяльності.

Разом з цим, ознайомленн з рукописом дозволяє висловити декілька рекомендацій, які варто було б врахувати при доопрацюванні рукопису та/чи у подальших дослідженнях авторів

1. Доцільним може бути коригування назви роботи, з уточненням, теорія та методологія *чого* є предметом дослідження. Зокрема, варіантом назви може бути «Національна економіка: теорія, методологія та сучасні тенденції трансформації».
2. Дослідження б виграло, якби автори зробили спробу розглянути в рамках дослідження сутності національної економіки поняття ідентичності – тобто критеріальних ознак віднесення (і самовіднесення) суб'єктів до національної економіки. Сучасні процеси глобалізації нерідко призводять до того, що лише розташування на території країни ще не є достатньою підставою для включення суб'єкта до національної економіки.
3. Конкретизації потребує розуміння в сучасних умовах поняття суверенності, яке вказується авторами серед ознак національної економіки.
4. Описуючи поняття національної економіки, автори згадують про «просторово визначену... організацію економічного життя». Проте надалі питання просторового розміщення у монографії не розглядаються. На нашу думку, особливості просторового розміщення є невід'ємною характеристикою національної економіки.
5. Потребує деякого узгодження термінологічний апарат роботи. Зокрема, національна економіка розглядається як економічна система, сукупність ресурсів, система взаємопов'язаних галузей тощо.

Висловлені зауваження не применшують загального позитивного висновку щодо якості рецензованої роботи. На нашу думку, представлена монографія «Національна економіка: теорія, методологія та сучасні тенденції» може бути рекомендована до друку.

Рецензент:

Заступник директора –
керівник центру економічних та соціальних досліджень
Національного інституту стратегічних досліджень,
Д.е.н., с.н.с.

Я.А. Жаліло